

MİLLÎ KORUNMA KANUNU¹

Kanun Numarası : 3780
Kabul Tarihi : 18/ 1/1940
Yayımlandığı Resmî Gazete : Tarih : 26/1/1940 Sayı : 4417
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 3 Cilt : 21 Sayfa : 274

BİRİNCİ FASIL

Umumi hükümler

Madde 1 – Fevkalade hallerde Devletin bünyesini İktisat ve Milli müdafaa bakımından takviye maksadiyle İcra Vekilleri Heyetince, bu kanunda gösterilen şekil ve şartlar dairesinde vazife ve salahiyetler verilmiştir.

Fevkalade haller şunlardır:

A – Umumi veya kısmi seferberlik,

B – Devletin bir harbe girmesi ihtimali,

C – Türkiye Cumhuriyetini de alakalandıran yabancı Devletler arasındaki harb hali.

Madde 2 – İcra Vekilleri Heyeti, fevkalade hallerin zuhuruna binaen, bu kanunla kendisine tevdi edilen vazife ve salahiyetlerin ifa ve istimaline lüzum hasıl olduğunu görünce derhal kanunun tatbıkına başliyerek keyfiyeti ilan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzeder.

Madde 3 – Fevkalade hallerin hitam bulduğu ve bu kanun hükümlerinin tatbıkına lüzum kalmadığı, Hükümetçe kararlaştırılarak ilan ve Büyük Millet Meclisine arz edilir.

İKİNCİ FASIL

Teşkilat

Madde 4 – Bu kanun hükümlerine tevfikan İcra Vekilleri Heyetince itiraz edilecek kararları hazırlamak ve bu işle alakalı vekaletler arasında iş birliği temin etmek üzere bir Koordinasyon Heyeti teşkil olunur.

Bu heyet, Başvekilin teklifi üzerine alakalı vekillerden terekküp etmek üzere İcra Vekilleri arasından ayrılır.

Heyete, Başvekil veya tevkil edeceği vekil reislik eder.

Madde 5 – (Değişik: 25/12/1940 - 3954/1 md.)

Koordinasyon Heyetinin mesaisini izhar etmek ve bu kanun hükümlerinin ve İcra Vekilleri Heyetince bu kanuna müsteniden ittihaz olunan kararların

¹ Bu Kanunun 19/2/1940 tarihli ve 2/12877 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesiyle tatbikine başlanılmış ve Kanunun 3 üncü maddesine göre 16/9/1960 tarihli ve 5/322 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla tatbikten kaldırılmıştır.

Madde 6 – (Değişik: 3/8/1944 - 4648/1 md.)

I - Bu kanun hükümlerine uyarak İcra Vekilleri Heyetince ittihaz edilen kararlar alakalı vekaletler tarafından kendi teşkilatı ve bu kanuna müsteniden kurulan veya tanzif edilen teşkilat ve müesseseler vasıtasıyla infaz ve tatbik olunur;

II - Bu kanunda Hükümete verilen hizmetlerden bir veya bir kaçıyla meşgul olmak ve bu kanundaki salahiyetlerle teçhiz edilmek üzere lüzum görülen Devlet teşkilatında yeni memuriyetler ihdasına Hükümet salahiyetlidir.

(Ek: 25/6/1956 - 6751/1 md.) Ayrıca görülecek lüzum üzerine bu gibi hizmetler için 3656 ve 3659 sayılı kanunlarla mukayyet olmaksızın kadro ihdası caizdir. İktisat ve Ticaret Vekaletince bu kadrolarda mukavele ile istihdam edileceklerin mukaveleleri İcra Vekilleri Heyetince tasdik olunur.

III - Vekaletlerin merkez teşkilatında ihdas olunacak kadrolar tatbik ve derhal Türkiye Büyük Millet Meclisinin tetkik ve tasdikına arz olunur. Bu kadroların maaş ve ücretleri ile idare masrafları 43 üncü maddedeki sermayeden sarfolunur.

IV - Vekaletlerin merkez teşkilatı haricinde ihdas olunacak vazifeleri ve koordinasyon bürosunun kadroları İcra Vekilleri Heyeti kararıyla tatbik edilir.

V - Halk ve Milli Müdafaa ihtiyaçlarını temine matuf bilümmü ticari ve sınai muameleleri ifa etmek ve Hükümet tarafından bu kanundaki salahiyetler dairesinde verilecek diğer işleri görmek üzere İcra Vekilleri Heyeti kararıyla hükmi şahsiyeti haiz müesseseler ihdas olunabilir. Bu müesseselerin kadroları İcra Vekilleri Heyetince tasdik olunur ve bunlara bu kanunun 43 üncü maddesindeki paradan lüzumlu miktar sermaye tefrik ve tahsis olunabilir.

VI - Bu müesseselerin ve memurlarının halk ile muamele ve münasebetlerinde hususi hukuk hükümleri caridir. Bu müesseselerin sermayeleri ve bütün malları Devlet mallarındandır. Murakabeleri bu kanunun 51 inci maddesi hükümleri dairesinde yapılır.

VII - Yukarıdaki fıkralarda zikredilen vazife ve işleri İcra Vekilleri Heyeti mevcut müesseselere de verebilir.

VIII - İcra Vekilleri Heyeti lüzum göreceği her hangi bir daire veya müesseseyi, bütçe ve teşkilatına mütedair mer'i hükümler mahfuz kalmak üzere, tamamen veya kısmen her hangi bir vekalet veya daire emrine vermeğe salahiyetlidir.

IX - Bütün daire ve müesseseler bu kanunun tatbikatına mütedair olan karar ve tebliğleri derhal tatbik ve icra etmekle mükelleftirler. Herhangi bir daire ve müesseseye mensup olursa olsun bu kanunun tatbikında kusuru görülen memur ve müstahdemleri ve belediye reislerini Başvekil inzibati cezalardan herhangi biriyle, tertip gözetmeksizin, cezalandırabilir ve bu cezaları hafifletebilir veya kaldırabilir. Memurların memuriyetten ihraç cezası müstesna olmak üzere diğer inzibati cezalara karşı itiraz olunamaz ve dava açılmaz.

X - **(Değişik: 25/6/1956 - 6751/2 md.)** a) Bu kanuna müsteniden ihdas olunan teşkilat ve müessese kadrolarında istihdam edilenlere birinci derece maaş veya ücreti geçmemek üzere 3656 ve 3659 sayılı kanunlarla mukayyet olmaksızın tayin edildikleri kadronun maaş veya ücret tutarı verilebilir.

Bu suretle istihdam edilenlerin aldıkları maaş ve ücretler kendileri için müktesep bir hak teşkil etmez.

b) 3656 ve 3659 sayılı kanunlara tabi bir vazifede bulunanlardan görülen lüzum üzerine esas vazifesine ilaveten bu kanuna ait işlerde devamlı olarak çalıştırılanlara almakta oldukları maaş veya ücretin bir mislini geçmemek üzere Milli Korunma tahsisatından tazminat verilir.

Bu tazminatın miktarı İktisat ve Ticaret Vekili tarafından tesbit edilir.

XI - Her hangi bir dairede tekaüde tabi maaşlı bir hizmette müstahdem olanlarla bu gibi memuriyetlerden istifa ile ayrılmış bulunanlardan yukarıda yazılı daire ve müesseselerin ücret kadrolarına nakil ve tayin olunanların 3656 numaralı kanunun maaşlı memurlar hakkındaki umumi hükümlerine göre almaları icabeden maaş tutarı istihdam edildikleri daire ve müesseselerdeki kadro tahsisatından tesviye olunur. Bunların tekaütlük hakları mahfuz olup buralarda geçen hizmetleri fiili hizmet sayılır. Aylıklarından aidat tevkifi suretiyle tekaüt haklarına malik olan memurlardan bu suretle nakledilecekler hakkında da aynı hüküm tatbik edilir. Şu kadar ki, aylıklarından kesilecek aidatla kendilerini istihdam eden teşkilat ve müesseseler tarafından verilecek muadilleri mensup oldukları tekaüt sandığına yatırılır.²

XII - 3656 numaralı kanuna tabi maaşlı memurlardan veya bu gibi memuriyetlerden istifa ile ayrılmış bulunanlardan yukarıda yazılı daire, teşkilat ve müesseselere nakil ve tayin edilmiş ve edilecek olan memurlar hakkında Memurin Kanununun maaşlı memurlara ait hükümleri tatbik olunacağı gibi bu yerlerde geçen hizmet müddetleri de maaşlı vazifelerde geçmiş sayılır ve terfilerinde bu hizmetleri maaşlı vazifelerde geçen hizmetlerine katılmak suretiyle hesap edilir. Bu memurlara 3656 numaralı kanunun 14 üncü maddesine tevfi kan ücret kadrosundaki fark dahi ayrıca ücret olarak verilir.²

XIII - 3656 numaralı kanunun 6 ncı ve 13 üncü maddelerine ve 3659 numaralı kanunun 9 ve 10 uncu maddelerine ve 3968 numaralı kanunun hükümlerine göre istisna, ihtisas ve ihtiyaç mevkilerinde maaş veya ücretle müstahdem iken yukarıda yazılı daire, teşkilat ve müesseselere naklen tayin edilmiş ve edilecek olanlar bu tayinden evvel müstahdem oldukları mevkilerdeki maaş veya ücretleriyle ve bu mevkilerin müteallik terfi hakları mahfuz olarak tayin edilir ve bu vazifelerinden ayrıldıklarında dahi evvelki mevkilerine veya aynı dereceye tekabül eden mevkilere aynı derece ve haklarla tayinleri yapılır.

XIV - Yukarıda yazılı hükümler bu kanuna göre tanzif edilen daire, teşkilat ve müesseselere alınmış ve alınacak memurlara da şamildir.

ÜÇÜNCÜ FASIL

İktisadi hükümler

Madde 7 – (Değişik: 3/8/1944 - 4648/1 md.)

Hükümet, halk ve Milli Müdafaa ihtiyaçlarını karşılayabilecek şekil ve hacimde istihsalde bulunmaları için sanayi ve maadin müesseselerini kontrol ederek bunları lazım gelen faaliyete sevk edebileceği ve imal ve işletme bakımından tadilata tabi tutulabileceği gibi bu müesseselere tesisatta iktiza eden tevsiyatı da yaptırabilir ve bu maksatla sanayi ve maadin müesseselerine kredi, malzeme, işçi ve ihtisas elemanları temin edebilir.

² Bu bendde yer alan emeklilikle ilgili hükümler, 8/6/1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun 135 inci maddesi ile kaldırılmıştır.

Sanayi ve maadin müesseselerinin sahipleri Hükümetçe lüzum görülen tadilat ve tevsiatın yapılmasına muvafakat etmedikleri takdirde 18 inci madde mucibince bu müesseselere el koyarak lüzumlu tadil ve tevsileri Hükümet kendi hesabına yapabilir.

Hükümetçe tadil ve tevsi suretiyle yapılan ilaveler müessesenin sahibinin iadesi tarihinde değer kıymetiyle müessese sahibi tarafından satın alınmak istenmediği takdirde Hükümet müessesenin tamamını işletmeğe yarıyan menkulleriyle birlikte usulüne tevfiikan istimlak veya eski haline irca ederek sahibine iade edebilir.

Madde 8 – (Değişik: 3/8/1944 - 4648/1 md.)

Hükümet, sanayi ve maadin müesseselerinden ve küçük sanat kooperatiflerinden istihsal programları ve diğer lüzumlu malûmatı istemek yahut bu müessese ve kooperatiflere doğrudan doğruya bu yolda program vermek salâhiyetini haizdir.

Bu maksatla sanayi ve maadin müesseselerinin ve küçük sanat kooperatiflerinin istihşallerini ve bunların hacmini, miktarını, çeşitlerini, cinslerini ve nevilerini fevkalade hallerin icaplarına ve müessese ve kooperatiflerin tahammülü derecesine göre tayin edebilir.

Madde 9 – (Değişik: 3/8/1944 - 4648/1 md.)

Hükümet, sanayi ve maadin müesseselerinin istihşallerini ve diğer iş yerlerindeki mesaiyi, bu kanunun derpiş ettiği ihtiyacı karşılayabilecek hadde çıkarmak için lüzumlu olan işçi kadrosunu ve ihtisas elemanlarını temin eder.

Bu maksatla vatandaşlara ücretli iş mükellefiyeti tahmil edilebilir.

Ücretli iş mükellefiyetine tabi tutulanların iş yerine sevk ve nakillerine ve bu esnada iâşe ve ibatelerine muktazi masraflar ile celbolundukları veya kendiliklerinden müracaat ettikleri tarihten işe başladıkları tarihe kadar çalıştırılacakları iş yerlerinde alacakları ücretin yarısı bunları çalıştıracak müesseselerce ödenir.

Kendilerine ücretli iş mükellefiyeti tahmil edilenlerle bunlardan iş yerlerinden kaçanlar icabında vali ve kaymakamların yazılı emirleri üzerine zabıta kuvvetiyle iş yerlerine sevkolunabilirler.

Sevk ve nakilleri esnasında veya iş yerlerinden kaçan ücretli iş mükelleflerinin iş yerlerine sevkleri ve sevk esnasındaki iâşe ve ibateleri için muktazi masraflar bunları çalıştıran müesseseler tarafından ödenmekle beraber bu masraflar ücretlerinden münasip taksitlerle kesilir.

Madde 10 – (Değişik: 14/6/1946 - 4945/1 md.)

Hükümetçe lüzum görülen sanayi ve maadin müesseseleriyle bu müesseselere bağlı iş yerlerinde ve bu kanunun derpiş ettiği ihtiyacı karşılamak amaciyle Hükümetçe tayin edilecek diğer iş yerlerinde çalışan işçiler, teknisyenler, mühendisler, ihtisas sahipleri ve sair hizmetliler çalıştıkları müesseseyi veya iş yerlerini, kabule şayan bir mazeret olmaksızın, terkedemezler.

Bu madde hükümleri uyarınca çalışmağa mecbur tutulanlara gördükleri işe karşılık olarak dışardaki emsaline göre normal bir ücret verilir.

Bu maddenin birinci fıkrası hükmüne aykırı hareket edenler hakkında 9 uncu maddenin 4 ve 5 inci fıkraları hükümleri uygulanır.

Madde 11 – (Değişik: 3/8/1944 - 4648/1 md.)

Hükümet, sanayi ve maadin müesseselerinin mamullerini ve istihallerini normal maliyetlerine yüzde muayyen bir kar ilavesi ile satın alabilir.

Hükümet bunların satış, tevzi, toplama ve sevk işleriyle iştigal edebilir.

Mubayaasına karar verilen maddelerin satın alma kararından evvel satılmış olsalar da bulundukları yerlerden başka yerlere müsaade alınmaksızın nakledilmeleri yasaktır.

Bunların bulundukları yerlerde sahipleri veya zilyedleri tarafından Hükümet emrine teslim olunmaları mecburidir.

Tevzi olunan malların hangi ihtiyaç için kullanılması Hükümetçe veya yetkili kılınan makam ve müesseselerce tesbit edilmişse ancak o ihtiyaca hasredilmesi mecburidir.

Alakalı vekaletin yazılı muvafakatı alınmaksızın bu maddelerin satılması, rehin edilmesi, her hangi bir surette başkasına verilmesi yasaktır.

Şu kadar ki, şahsi ihtiyaç ve istihlak için tevzi edilen maddelerin kar temini maksadına matuf olmaksızın yardım hissiyle veya zaruret sebebiyle örf ve adetin cevaz verdiği miktarı tecavüz etmemek üzere her ne suretle olursa olsun başkalarına devri yukarıki fıkra hükmünden müstesnadır.

Madde 12 – (Değişik: 3/8/1944 - 4648/1 md.)

Hükümet, bu kanunun derpiş ettiği hizmetleri ifa maksadiyle yetkilerini kullanırken icabeden müesseselere ve küçük sanat erbabına ve iş sahiplerine lüzumu olan krediyi temin eder.

Bu kredi, nakit, ham madde, veya yardımcı malzeme vermek ve yahut bir banka tavsit edilmek suretiyle yapılabilir.

Bu kredinin tahsis edildiği işde kullanılması mecburidir.

Madde 13 – (Değişik: 3/8/1944 - 4648/1 md.)

I - Hükümet Milli Korunma Kanununun mer'i bulunduğu müddet zarfında primleri veya sürprimleri herhangi bir sebeple olursa olsun ödenmeyen her nevi hayat sigortalarını inkıtaa tabi tutabilir.

II - Sigortalının inkıta devresi esnasında vefatı halinde, inkıta tarihine kadar tahakkuk etmiş riyazi ihtiyatlar, bu tarihten tediye tarihine kadar hesap edilmiş teknik faizleriyle birlikte hak sahiplerine ödenir. İnkıta devresi esnasında sigortalının tenzil ve iştirak haklarına hâlel gelmez.

III - İnkıta devresi içinde askeri vazifede iken ölen sigortalıların hak sahiplerine 3.000 liraya kadar olan müemmen meblağların tamamı ve bu miktardan yukarı olanlarının 3.000 liradan aşağı olmamak üzere Hükümetçe tayin edilecek miktarı ve fazlasının riyazi ihtiyatı ve harbde ölen sigortalıların hak sahiplerine müemmen meblağların tamamı ödenir. Sigorta bedelinin Hükümetçe tayin edilecek kısma ait ödenmemiş primlerle sürprimler teknik faizleriyle birlikte bu tediye tenzil edilir.

IV - Sigortası inkıtaa tabi tutulmuş olan sigortalı inkıta devresi sonunda hayatta ise sigorta mukavelesi tıbbi muayeneye lüzum kalmadan yeniden mer'iyet iktisap eder ve sigortalılar inkıta devresine ait primlerle sürprimlerin teknik faizleriyle birlikte tediyesiyle Hükümetçe tesbit edilecek şartlar dairesinde mükellef tutulur veyahut sigorta müddeti o nispette uzatılmak suretiyle inkıta müddetine ait prim ve sürprim borçlarından ibra olunur.

V - Ticaret Kanununun 1000 inci maddesinin ve mevcut sigorta mukavelenamelerinin bu maddenin II, III ve IV öncü fıkralarına ve bu fıkralara müsteniden alınacak kararlara muhalif hüküm ve şartları tatbik olunmaz.

VI - Bu maddenin II, III ve IV öncü fıkralarında yazılı hükümlere aykırı hareket edenler, sigorta şirketlerinin teftiş ve murakabesine dair 3392 sayılı kanunun 10 uncu maddesine göre cezalandırılır.

VII - Milli Müdafaanın ve halkın ihtiyacı için ithal edilen maddelerin ve bunlara mukabil yapılan ihracatın ve Milli Koruma Kanunu hükümlerine tevfiakan yapılan ve yaptırılan stokların ve bunlara ait tesisatın harb tehlikesine karşı sigortasının bizzat veya yangın ve nakliyat sigortalariyle iştigal eden şirketler müşterek yapmağa ve bu işlerle meşgul olmak üzere alakalı Devlet teşekkül, müessese ve ofisleri nezdinde bürolar kurmağa ve sigorta edilen maddelerin satış fiyatına zam yapmak suretiyle prim tahsiline Hükümet mezundur.

VIII - Sigorta masraflarının ve primle tamamen karşılanmıyan hasar tazminatının karşılığı olmak üzere sarfına lüzum görülecek mebalığ Milli Korunma Kanununun 43 öncü maddesine tevfiakan temin edilecek sermayeden ayrılır. Primler, tefrik olunan paralar miktarına balığ olduğu ve sigorta tazminatının tediyesine rağmen sigorta işlerinin tasfiyesinden para arttığı takdirde artan para Hazineye intikal eder.

Madde 14 – (Değişik: 3/8/1944 - 4648/1 md.)

I - Hükümet, halkın ve Milli Müdafaanın ihtiyacı olan her nevi madde ve yardımcı malzemeyi değer fiatının tediyesi mukabilinde el koyarak almağa ve maksada göre tevzie ve satmağa ve ihtiyacı olanlara karsız vermeğe salahiyyetlidir.

II - Birinci bentte yazılı maddelerin ve yardımcı malzemenin elkoyma kararından evvel satılmış bulunmaları dolayısıyla veya her hangi bir sebeple bulundukları yerlerden başka mahallere müsaade alınmaksızın nakledilmeleri memnu olup bulundukları yerlerde sahipleri veya zilyedleri tarafından Hükümet emrine teslim olunmaları mecburidir.

III - Hükümet, hakiki ve hükmi şahıslardan ellerinde bulunan her nevi madde ve yardımcı malzemenin nev'i, miktar ve vasıflarının bildirilmesini ve bunlar hakkında lüzumlu görülecek diğer bütün malûmatın verilmesini istiyebilir. Bu malûmatın alakalılar tarafından doğru ve tam olarak Hükümetçe tayin olunan müddet içinde verilmesi mecburidir. Bu beyannameler damga resminden muaftır.

IV - Hükümetçe veya salahiyetli kılınan makam ve müesseselerce hakiki ve hükmi şahıslara tevzi olunan, satılan ve ihtiyacı olanlara karsız verilen maddelerin veya yardımcı malzemenin bunlar tarafından kullanılması ve hangi ihtiyaç için kullanılması tesbit edilmişse ancak o ihtiyaca hasredilmesi mecburidir. Alakalı vekaletin yazılı muvafakati alınmaksızın bu maddelerin ve yardımcı malzemenin satılması ve rehin edilmesi ve her hangi bir suretle başkasına devredilmesi ve muvakkat veya daimi olarak bir başkasına verilmesi yasaktır.

On birinci maddenin son fıkrasında yazılı istisnai hüküm bu fıkranın tatbikinde da caridir.

V - Hükümet tarafından tevzi edilen veya ettirilen veya satılan veyahut karsız olarak verilen maddelerin ve yardımcı malzemenin nerede ve ne suretle kullanılacağını veya sarfedildiğini gösteren kayıtların tutulması ve tevsik edilmesi mecburi kılınabilir.

VI - Yukardaki bentlere tevfiikan Hükümet tarafından tevzi edilen, satılan ve ihtiyacı olanlara karsız verilen her türlü madde ve yardımcı malzemenin tahsis edildiği işlerde kullanılmaması halinde alakalıların keyfiyeti mahallin en büyük mülkiye memuruna bildirmeleri mecburidir Bu maddelerin ve yardımcı malzemenin tahsis edildiği işlerde kullanılmadığı gerek alakalıların bildirilmesi ve gerekse sair surette öğrenilmesi halinde mezkûr maddelerin ve yardımcı malzemenin mahallin en büyük mülkiye memurunun yazılı emriyle ve kendisinin evvelce verdiği bedeli geçmemek üzere değer pahası verilmek şartıyla Hükümet emrine geri alınması yoluna gidilebilir.

Madde 15 – Her hangi bir sebep dolayısıyla metruk veya muattal veya natamam bir halde kalmış olan sanayi ve maadin müesseselerini ve diğer iş yerlerini Hükümet, bulundukları hal ve vaziyete göre tayin edilecek bir taviz mukabilinde işler hale getirebilir.

Madde 16 – (Değişik: 25/12/1940 - 3954/1 md.)

Hükmi ve hakiki şahıslar elinde bulunan madenlerden azami cevher alabilmek ve istihsalleri bir elde toplamak maksadiyle Hükümet, bunları birleştirerek işletebilir. Bu maddenin tatbiki dolayısıyla işletmeden mahrum kalan maden sahiplerinin devam eden mahrumiyet müddetlerine ait zararları ödenir.

Linyit taharri ruhsatnamesini haiz olanların, imtiyaz kararnamesinin istihsaline ait muameleyi takiple beraber, Maadin Nizamnamesinin 26 ncı maddesinde tayin olunan miktardan fazla dahi linyit ihraç etmelerine müsaade olunabilir.³

Madde 17 – Hükümet, sahiplerine kati lüzumu olmıyan makine, alat, edevat ve tesisatı vesair her nevi istihsal vasıtalarını sahiplerinin işlerini sekteye uğratmamak şartıyla ihtiyacı olan müesseselere vermek üzere değer pahası mukabilinde satın alabilir.

³ İkinci fıkra hükmü 1/7/1948 tarih ve 5236 sayılı Kanun gereğince "Krom arama ruhsatnamesini haiz olanlara" da uygulanır. (Bkz. Ek Madde 10)

Madde 18 – (Değişik: 30/1/1942 - 4180/1 md.)

Hükümet un fabrikalarına ve değirmenlerine ve diğer sanayi ve maadin müesseselerine el koyarak işletebilir. Bu işletmenin devamı müddetince müessese sahiplerine münasip tazminat verilir.

Madde 19 – (Değişik: 30/1/1942 - 4180/1 md.)

I - Sanayi ve maadin müesseseleriyle diğer iş yerlerinde fazla çalışmağa Hükümetçe lüzum görülen hallerde, işlerin mahiyetine ve ihtiyacın derecesine göre, günlük iş saatleri, gündüz ve gece çalışmalarında tatbik edilmek üzere, üçer saate kadar artırılabilir. İşbu fazla saatlerde çalışmalara ait ücretler İş Kanununun 37 nci maddesi mucibince ödenir.

II - Kadınların ve 12 yaşından yukarı kız ve erkek çocukların sanayi işlerinde ve 16 yaşından yukarı erkek çocukların maden işlerinde çalışmaları hakkındaki 151. 1593 ve 3008 numaralı kanunlarda mevcut tahdidi hükümler Hükümet kararıyle tatbik edilmeyebilir.

III - Bu kanunun istihdaf ettiği hususlarda Hafta Tatili Kanunu ile Ulusal Bayram ve Genel Tatiller hakkındaki Kanun hükümleri Hükümet kararıyle kısmen veya tamamen tatbik olunmayabilir.

IV - İşçilerin en az birer aylık fasıllarla çalıştırıldıkları işlerin gayrisinde işçinin haftada bir gün tatil hakkı ihlal edilemez.

V - Hükümet, bilümmü ticarethane ve müesseselerin açık bulundurulacağı günleri ve asgari iş saatlerini tesbit etmeğe salahiyyetlidir. Tesbit edilmiş olan günlerde ve asgari iş saati müddetince bu ticarethane ve müesseselerin açık bulundurulması mecburidir.

Madde 20 – (Değişik: 3/8/1944 - 4648/1 md.)

Hükümet, memleket ihtiyacı için hariçten ithali zaruri olan maddelerin miktar, cins ve nevilerini tayin ve tesbit ve memleket ihtiyacı için zaruri olmıyan maddelerin ithalini tahdit veya menedebilir.

Hükümet, dahilde imal ve istihsal edilen maddelerin memleket ihtiyacından fazla olan miktarını harice çıkartmak maksadiyle yapılacak satışların şekil ve şartlarını, amil ve müstahsillerin hak ve menfaatlerine zarar vermiyecek surette tanzim edebilir.

Memleket mahsullerinden birinin ihracı Hükümetçe tahdit ve menedilmesinden dolayı dahili satış fiyatına düşüklük arız olursa müstahsili bu yüzden maruz kalacağı zarardan vikaye için Hükümet bu mahsulleri ya değer pahasıyla satın alır, yahut bunların terhini mukabilinde müstahsillere para ikraz edilmesini temin eder.

Madde 21 – (Değişik: 3/8/1944 - 4648/1 md.)

I - Hükümet, her türlü malların ithal veya imal yahut istihsalinden müstehlike kadar intikalini düzenlemek ve ihtikarı önlemek maksadiyle ticaretin usul ve şekillerini tayin ve tesbit edebileceği gibi tacirleri ticaretlerinin mahiyetlerini gösterir bir vesika almağa ve yapacakları muamelelerde bu vesikaları ibraz etmeğe mecbur tutabilir.

II - Hükümet lüzum gördüğü maddelerin alım ve satımını, her ne suretle olursa olsun başkasına devrini, imalini, istihlakini, istimalini ve naklini menedebilir. Bu maddelerin ne şekil ve suretle, nerelerde, hangi şartlar altında ve ne miktarda alınıp satılacağını, devir, imal, istihlak, istimal ve nakledileceğini tanzim ve tahdit edebilir veya vesikaya bağlayabilir.

III - Birinci ve ikinci fıkralarda yazılı vesikaların alınıp satılması veya her ne sebeple olursa olsun başkasına devredilmesi veya devir alınması yasaktır.

IV - Bu maddede yazılı vesikalar damga resminden muaftır.

Madde 22 – (Değişik: 3/8/1944 - 4648/1 md.)

Hükümet, halk ve Milli Müdafaa ihtiyacını karşılamak maksadiyle her türlü madde ve yardımcı malzeme stokları vücade getirebilir ve tensip ettiği ticaret müesseselerini ve ticaret birliklerini de memlekette stok yapmağa mecbur tutabilir ve bunları döviz, kredi, akreditif ile teçhiz edebilir.

Bu müessese ve birlikler Hükümetin murakabesine tabi tutulur.

Hükümet tarafından yaptırılan stokların alakalı makamlarca verilen talimat hilafına stok yapanlar tarafından istihlaki, kullanılması, her ne suretle olursa olsun elden çıkarılması veya her hangi bir sebeple bulundukları yerden başka bir yere müsaade alınmaksızın nakledilmesi yasaktır.

Birinci fıkrada yazılı döviz, kredi ve akreditifin tahsis edildiği yerde kullanılması mecburidir.

Madde 23 – 22 nci maddeye müsteniden stok yapmağa mecbur tutulanların bu mecburiyetle yaptıkları stoklarda sun'î taksirlerinden mütevellit zararlar müstesna olmak üzere fiyat sukutundan doğacak hakiki zararlar, satış müsaadesi tarihine kadar geçecek zamana ait kanuni faiziyle birlikte Devletçe tazmin olunur.

Madde 24 – (Değişik: 3/8/1944 - 4648/1 md.)

I- Hükümet, mali müesseselerin açtıkları ticari kredileri murakabe, tahdit, takyit veya menedebilir.

II - Hükümet, ticaretle işigal etmek üzere kurulacak her türlü şirketlerin ve kooperatiflerin teşekkül ve tescil muamelelerini ve kurulmuş olanların da her nevi faaliyetlerini teftiş, murakabe, takyit, tahdit veya menedebilir.

Madde 25 – (Değişik: 30/1/1942 - 4180/1 md.)

I - Hükümet, memleket ihtiyacı bakımından lüzumlu gördüğü maddeleri, tesbit edilecek miktarlar fevkinde ve şartlar haricinde sanat ve ticaret erbabının stok yapmalarını menedebilir.

II - Hükümet, sanat ve ticaret erbabının faaliyet sahaları haricindeki maddeleri stok yapmalarını men'e salahiyetlidir.

III - Tüccar olmayanların herhangi bir maddeyi ticaret kastiyle stok yapmaları Hükümetçe menolunabilir.

IV - Herhangi bir maddenin Hükümet tarafından tesbit edilecek şahsı ihtiyaçlar fevkinde biriktirilmesi menedilebilir.

Madde 26 – (Değişik: 3/8/1944 - 4648/1 md.)

Hükümet, halk ve Milli Müdafaa ihtiyaçlarını temin, ihracatı tanzim ve müstahsili himaye maksadiyle memleket mahsul ve mamullerini satın almak ve memleket ihtiyacını temin ve ithalatı tanzim maksadiyle hariçten mal mubayaa etmek ve bunların satış, tevzi, toplama ve sevk işleriyle iştigal etmek salahiyetlerini haizdir.

Madde 27 – (Değişik: 3/8/1944 - 4648/1 md.)

Hükümetçe akdolan mukaveleler veya ittihaz edilen tedbirler dolayısıyla bir malın dahili satış fiatıyla harici satış fiatı arasında fazla kar hasıl olduğu takdirde, memlekete olan ithalatı daha müsait şartlarla yapmağı temin ve dahili fiyatları veya ihracatı tanzim maksadiyle Hükümet bu fazla kardan Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasında bir fon tesis edebilir.

Şu kadar ki, Hükümetin aldığı tedbirlerle alakalı olmıyarak ve kendi gayret ve teşebbüsleriyle Hükümetçe tayin edilmiş olan ihraç fiyatlarının fevkinde satış yapmış olan tacirlerin elde ettikleri fazla kar munhasıran kendilerine aittir.

Bu madde mucibince Hükümetin almağa salahiyetli olduğu paralar Tahsili Emval Kanunu hükümlerine göre istifa olunur.

Madde 28 – (Değişik: 3/8/1944 - 4648/1 md.)

Gümrüklere gelmiş olan mallar alakalılarca, gümrüklerden çekilmesi lüzumunun Resmi Gazete ile ve varsa ayrıca mahalli gazetelerden biriyle ilan tarihinden itibaren bir haftadan aşağı olmamak üzere Hükümetçe tayin olunacak müddet içinde çekilmediği takdirde alakalılar nam ve hesabına memlekete sokulabilir.

Hükümetçe birinci fıkra göre ithal edilecek malların ahdi tarifelere göre resimlendirilmesinde menşe şahadetnamesi aranmaz.

Bu suretle memlekete sokulan mallar Hükümetçe tayin edilecek esaslara göre satılır.

Yukarıki fıkra göre satılan mal bedelinden bunlara terettüp eden, vergi, resim, harç, ceza ve masraflar ve faiz çıktıktan sonra geri kalan miktar alakalılar hesabına Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına yatırılır ve bu paradan malı gönderenin alacağı varsa usulü dairesinde havale ettirilir.

Hükümetçe memlekete sokulmuş malların alakalıları henüz mallar satılmadan önce müracaatla tesellüme hazır olduklarını bildirdikleri takdirde gümrükten çekmemelerindeki makbul mazeretlerini ispat etmek, dördüncü fıkra da gösterilen paraları peşin olarak vermek ve Hükümetçe gösterilen yerlere veya ihtiyaç sahiplerine hemen satmak şartıyla mallar kendilerine teslim olunabilir.

Memlekete transit olarak geçirilmek kaydiyle gelen mallar bu hükümden müstesnadır.

Madde 29 – (Değişik: 3/8/1944 - 4648/1 md.)

I - Hükümet, ithal ve ihraç maddeleri için fiat ve kar hadleri tayin ve muayyen fiyattan fazlaya ithal veya muayyen fiattan noksana ihraç yapılmasını menedebilir.

II - Hükümet, her türlü ithal ve ihraç maddelerine veya dahilde istihsal ve istihlak olunan maddelere prim verebilir ve bunlardan prim alabilir.

III - İkinci bende göre alınan primler 27 nci maddedeki fona ilave olunur. Verilen primler de bu fondan ödenebilir.

IV - Bu maddenin ikinci bendi mucibince Hükümetin almağa salahiyyetli olduğu paralar Tahsili Emval Kanunu hükümlerine göre istifa olunur.

Madde 30 – (Mülga: 18/5/1955 - 6570/17 md.)

Madde 31 – (Değişik: 6/6/1956 - 6731/1 md.)

I - Hükümet, dahilde lüzum gördüğü maddelerin maliyet unsurlarını, bu maliyete zammedilecek azami kar hadlerini veya azami satış fiyatlarını ve bu maddelerin cinslerini, nevilerini ve vasıflarını tesbit ve tayin edebileceği gibi komüsyon, nakliye ve nakliye komüsyonu, tellaliye, simsariye gibi ücretler ile bir hizmet veya sanat veya emek karşılığında alınacak sair ücretleri ve bilümun fiyat ve ücret tarifelerini tayin edebilir ve muayyen kanunlara göre tutulması icabeden defterlerden başka lüzumlu göreceği defterleri tutmaya tüccar, esnaf ve sair alakalıları mecbur kılabilir.

Hükümet yukardaki fıkrada yazılı fiyat, kar haddi, maliyet unsuru, bir hizmet veya sanat veya emek karşılığı, alınacak ücretler veya fiyat ve ücret tarifelerinin tesbitini belediyeye, ticaret ve sanayi odalarına veya valilere yaptırabilir.

II - A) Bu suretle tesbit olunan kar hadleri veya fiyatlar veya ücretler yahut tarifeler fevkinde veya cins, nevi veya vasıflara muhalif olarak bir malın satılması veya satışa arz olunması veya ücret istenmesi veyahut alınması veya satışa arzedilen bütün maddelerin maliyet unsurlarının 1 inci bent mucibince tesbit edilen esaslar dışında hesaplanması yasaktır.

B) Fiyatları, kar hadleri, cinsleri, nevileri ve vasıfları Hükümetçe tayin olunan veya belediyeye veya ticaret veya sanayi odalarına yahut valilere tesbit ettirilen malların haklı sebep olmaksızın satışa arzedilmemesi veya satışından imtina olunması veya kaçırılması veya satılmadığı halde satılmış gibi beyan edilmesi yahut tarifeye dahil hususların haklı sebep olmaksızın ifasından imtina olunması yasaktır.

III - Belediye mevzuatı dışında kalan ve mahsus kanunları gereğince fiyatları Hükümetçe tesbit olunan bir malın bu fiyatlar üstünde satılması veya satışa arzedilmesi yasaktır.

Belediyece fiyatları tesbit olunan maddeler hakkında da Hükümet bu fıkra hükmünü uygulamaya yetkilidir. Hükümetçe böyle bir karar verilmedikçe belediyelerce fiyatları tesbit olunan maddeler hakkında belediye mevzuatı hükümleri tatbik olunur.

IV - İmalatçı, ithalatçı, ihracatçı, komüsyoncu, toptancı ve perakendeci hakiki veya hükmi şahıslar arasında yapılan ticari alım ve satım muamelelerinde fatura verilmesi ve alıcı tarafından fatura alınması ve bu faturaların saklanması mecburidir.

Alakalı mercilerce tayin edilen mutemetler de bu fıkra hükmüne tabidir.

250 kuruşu geçen alış verişlerde müşterinin isteği üzerine satıcı fatura vermeğe mecburdur.

Faturaların şekil ve muhteviyatı ve ne kadar müddetle saklanacağı Hükümetçe tesbit edilir.

V - Müstahsil ile IV üncü bendin birinci fıkrasında sayılan hakiki ve hükmi şahıslar arasında yapılan alım ve satım muamelelerinde zirai istihsal maddelerinden hangileri ve ne miktar ve kıymette olanları için fatura verilip alınacağını Hükümet tesbit edebilir.

VI - İmalatçı, ithalatçı, toptancı ve perakendeci hakiki ve hükmi şahıslar arasında yapılan ticari alım ve satım muamelelerinde bir malın mevcudu bulunmadığı veya istenilen miktarda verilemeyeceği satıcı tarafından beyan edildiği ve alıcı keyfiyeti gösteren bir vesika istediği takdirde bu vesikanın verilmesi mecburidir.

Bu vesikanın şekli, muhteviyatı ve suretinin ne kadar müddetle saklanacağı ve ne vüsatte ve hangi mevzularda zirai istihsal yapan müstahsillerin bu bent hükümlerine tabi tutulacağı Hükümetçe tesbit edilir.

VII - Her dükkân, mağaza, ticarethane veya satılmak üzere mal teşhir edilen mahallerde ve pazar yerlerinde perakende veya toptan satışa arzedilen mallara veya aynı cinsten mal gruplarına cins, maliyet, satış fiyatı ve lüzumlu görülecek sair malûmatı gösteren etiketin konulması ve etiket konulması elverişli olmıyan hallerde etiket muhteviyatını havi listelerin herkesin görebileceği yerlere asılması mecburidir.

Etiket ve listelerin şekil ve muhteviyatı mahalli belediyelerce ve belediye teşkilatı olmıyan yerler için valilerce tesbit ve ilan edilir.

VIII - İthalatçılık ile toptancılık veya perakendecilik ve alelümum toptancılıkla perakendecilik hiçbir suretle aynı şahıs uhdesinde birleşemez.

Ancak maddenin veya satış hususiyetinin zaruri kıldığı hallere munhasır olmak üzere Hükümet bazı müessese veya malları yukarıdaki fıkra hükmünden istisna edebilir.

IX - Hükümet hilafına karar vermedikçe ithalatçı karı %20 yi ve alelümum toptancı karları yekünu %10'u, perakendeci karı %25 i geçemeyeceği gibi ithalatçı, toptancı veya perakendeciler yekdiğerinin karlarını alamazlar. Perakendeciler muayyen kar hadlerini paylaşmak şartıyla birbirlerine satış yapabilirler.

X - Yurda muvakkat müddetle vazifeli veya yolcu olarak girenlerin beraberinde getirdikleri eşya yurt içinde iki sene kullanılmadıkça satılamaz.

İki sene kullanılmış olsa dahi bu kabil eşya ticareti ile iştigal memnudur.

Kullanılmış eşya yenisinden fazla fiyatla satılamaz. Müzayede ve sair suretle alınıp satışa arzedilen malların aynı cins ve evsftaki benzerlerinden fazla fiyatla satılması memnudur.

Tarihi kıymeti haiz eşya ile ticaret kastiyle olmayan satışlar bundan evvelki fıkra hükmüne tabi değildir.

XI - 6086 sayılı kanun mucibince turizm müessesesi belgesi almış olanlar hakkında da bu maddenin birinci bendi hükmü tatbik olunur.

Madde 32 – (Değişik: 14/6/1946 - 4945/1 md.)

Aşağıda yazılı hareketlerde bulunmak yasaktır:

A) Piyasada darlık veya fiyatlarda yükseklik yaratmak ve fiyatların inmesine mani olmak kastiyle ticari taamüller dışında malları mahdut ellerde toplamak veya imha etmek veya propaganda yapmak veya sair fiil ve hareketlerde bulunmak.

B) Ticari zaruret ve taamüle aykırı olarak diğer bir malın da satın alınmasını mecburi kılmak suretiyle satışta bulunmak veya satışa bu şartla mal arz etmek.

C) Müstahsilden mal alanlar veya müstehlike mal satanlar arasında fiyat birliği yapılarak veya yaptırılarak anlaşma yoluyla halkı istismar etmek.

D) Herhangi bir maddenin Hükümetçe tesbit edilen esaslar dışında muhtelif ellerden geçirilmesi suretiyle fiyatın yükselmesini istihdaf veya intaç eden zincirleme muameleleri yapmak.

Madde 33 – (Değişik: 3/8/1944 - 4648/1 md.)

I - Hükümet halk ve Milli Müdafaa ihtiyacından madut olan her türlü eşyanın konulması için muktazi mahfuz mahalleri ve depoları bu kanunun tatbik mevkiine konduğu seneye tekaddüm eden senedeki icar bedelleri ve icar bedelleri taayyün etmemiş bir yer ise gayrisafi irat miktarınca tayin edilecek bir kira mukabilinde işgal ve istimal eyleyebilir.

Bu gayrimenkuller icar veya işgal için tahliye ettirildikleri takdirde şağillerinin bundan mütevellit masrafları Hükümetçe tediye olunur.

II - Bu kanunla Hükümetin istimal, işgal veya intifaa salahiyyetli olduğu gayrimenkullerin tahliyesi İcra ve İflas Kanununun, mukavelename ile kiralanan gayrimenkullerin tahliyesine mütedair hükümlerine göre icra olunur.

Madde 34 – (Değişik: 3/8/1944 - 4648/1 md.)

Hükümet, lüzum gördüğü mıntakalarda muayyen malların ihracı, ithali, imali, toptancılığı ve perakendeciliği, komüsyonculuğu, mümessilliği veya nakliyeciliği veya nakliye komüsyonculuğu ile meşgul olan tacirlerin ve büyük ve küçük sanayi erbabının birlikler kurmalarını emredebilir.

Ortaklarına diğer ticari şirketlerde olduğu gibi sermaye koymak ve şerik sıfatiyle kar ve zarara ve hukuki mesuliyete iştirak etmek vecibesi tahmil etmemek üzere bu birlikler hükmi şahsiyeti haizdir. Bunların teşkilat ve idare tarzlarıyla teftiş ve murakabe usullerini gösteren statüler alakalıların mütalaası alındıktan sonra Ticaret veya İktisat Vekaletince tanzim ve İcra Vekilleri Heyetince tasdik olunur. Statülerde azanın birlikten çıkarılmasını icabettiren sebepler de gösterilir.

Birinci fıkrada yazılı tacirler ve büyük ve küçük sanayi erbabı mıntakalarındaki birliklere aza olmadıkça o birliklerin iştigal mevzuu olan işlerle iştigal edemezler.

Madde 35 – (Değişik: 3/8/1944 - 4648/1 md.)

Hükümet, halk ve Milli Müdafaa ihtiyacı için lüzumlu olan her türlü nakil vasıtalarının ve depo, ambar ve sair mahfuz mahallerin işletilmesine, tamirine ve kendine ait olanların da adedlerinin artırılmasına veya yeniden inşasına muktazi paraları 43 üncü maddede yazılı sermayeden alakalı vekalet veya müesseseler emrine verebilir.

Madde 36 – (Değişik: 3/8/1944 - 4648/1 md.)

I - Hükümet, her türlü hususi nakil vasıtalarının seyrüseferini tanzim tahdit veya menedebileceği gibi azami nakil ücretlerini de tayin edebilir, ücretlerini vererek bunları lüzum gördüğü yerlerde çalıştırabilir ve bu maksatla, her türlü hususi nakil vasıtalarında çalışanların kabule şayan mazeretleri olmaksızın işlerini terketmelerini menedebilir. Bu suretle çalışmağa mecbur tutulanlara sayilerine mukabil emsaline göre normal bir ücret verilir.

II - Bu madde mucibince çalıştırılması kararlaştırılan kara ve deniz nakil vasıtaları ve bunların sahip, müstahdem, kaptan, gemi adamları icabında vali ve kaymakamların yazılı emirleri üzerine zabıta kuvvetiyle işe sevkolunabilirler.

III - (Değişik: 6/6/1956 - 6731/1 md.) Hükümet, lüzum gördüğü takdirde kara ve deniz nakil vasıtalarını bedeli mukabilinde satın alabilir.

IV - Hükümet, halkın ve Milli Müdafaa'nın ihtiyaçlarını karşılamak maksadiyle lüzumunda yabancılara ait deniz nakil vasıtalarını ve bunların Türk tabiiyetinde olsun olmasın kaptan ve gemi adamlarını da ücretlerini vererek rızaları ile çalıştırabilir.

V - Sair kanunlar hükümlerine müsteniden mercilerince tesbit olunan nakil vasıtaları ücretleri fevkinde ücret alınması veya istenmesi yasaktır.

VI - Türk bayrağını taşıyan gemilerin Hükümetin müsaadesi olmadıkça yabancılara satılması, kiraya verilmesi ve her ne suretle olursa olsun devredilmesi yasaktır.

Madde 37 – (Değişik: 3/8/1944 - 4648/1 md.)

Hükümet, ziraatte çalışabilir her vatandaşı, kendi ziraat işi yüzüstü kalmamak şartiyle, mıntaka münasebetlerini, iklim ve sıhhat şartlarını nazara alarak gerek Devlete ve gerek şahıslara ait ziraat işletmelerinde ihtiyaca göre, bir buçuk ayı geçmemek ve mahalli örf ve rayice göre ücret verilmek üzere zirai iş mükellefiyetine tabi tutabilir, kadınlar ancak kendi köy ve kasaba ve şehir sınırları içinde çalıştırılabilir.

Şahıslara ait ziraat işlerinde mükellefiyet ancak vilayet veya hem hudut vilayetler halkı hakkında tatbik olunabilir.

Zirai iş mükellefiyetine tabi tutulanların işyerlerine sevk ve nakillerine ve bu esnada iâşe ve ibatelerine muktazi masraflar, celbolundukları veya kendiliklerinden müracaat ettikleri tarihten işe başladıkları tarihe kadar çalıştırılacakları işyerlerinde alacakları ücretin yarısı bunları çalıştıracak müesseselerce ve şahıslarca ödenir.

Kendilerine zirai iş mükellefiyeti tahmil edilenlerle bunlardan işyerlerinden kaçanlar icabında vali ve kaymakamların yazılı emirleri üzerine zabıta kuvvetiyle işyerlerine sevkolunabilirler.

İşyerlerinden kaçan zirai iş mükelleflerinin işyerlerine sevkleri ve sevk esnasındaki iâşe ve ibateleri için muktazi masraflar bunları çalıştıran müesseseler veya şahıslar tarafından ödenmekle beraber bu masraflar ücretlerinden münasip taksitlerle kesilir.

Hükümet, zirai iş mükellefiyeti tatbik edilen bölgelerde eşhasa ait olupta sahibine kati lüzumu olmıyan her nevi ziraat vasıtalarından münasip bir kira mukabilinde istifade edebilir.

Madde 38 – (Değişik: 3/8/1944 - 4648/1 md.)

I - Hükümet, lüzum gördüğü mıntakalarda yapılacak zeriyyatın nev'ini, çeşidini ve bunların nispetini tayin, herhangi bir mahsulün ekimini men, ziraatın ve hayvan yetiştirmenin usul ve istikametlerini tesbit edebilir.

II - Hükümet, büyük ve küçük baş hayvanların şahsi ihtiyaç haricinde alım ve satımını, herhangi bir suretle başkasına devrini, naklini ve kesimini tanzim, tahdit ve menetmeğe ve bunlara 14 üncü madde hükümleri dairesinde el koymağa salahiyyetlidir.

Madde 39 – (Değişik: 3/8/1944 - 4648/1 md.)

Hükümet, sahipleri tarafından işletilmeyen araziyi tayin edeceği münasip bir bedel mukabilinde işletebilir.

Madde 40 – Hükümet, ziraate elverişli 8 hektar ve daha ziyade arazi sahibi olan her şahsı bu arazinin yarısına kadar hububat ekmeğe veya ektirmeğe mecbur tutabilir.

Bu mecburiyet, arazi sahibinin malik olduğu çift hayvanı miktarına ve her çift hayvan için dört hektar esasına göre hesap edilir.

Her traktör hal ve vaziyetine göre 15 - 30 çift mukabili addedilir.

Madde 41 – Ekilen her dört hektar arazi için bir çift öküz Milli Müdafaa mükellefiyetinden istisna edilir.

Madde 42 – (Değişik: 3/8/1944 - 4648/1 md.)

I - Hükümet, her türlü ziraat aletlerini, makinalarını, vasıtalarını ve malzemelerini, zirai ilaçları ve tohumları ve damızlık hayvanları lüzumuna göre satabilir, parasız, ariyet veya ödünç veya bir kira mukabilinde olarak ihtiyacı olanlara tevzi edebilir ve çiftçiye ödünç para verebilir.

II - Hükümetçe, satılan veya tevzi edilen maddelerin ve damızlık hayvanların ve ödünç verilen paranın tesbit edilen ihtiyaca hasredilmesi mecburidir.

DÖRDÜNCÜ FASIL

Mali hükümler

Madde 43 – (Değişik: 6/6/1956 - 6731/1 md.)

I - Bu kanunun derpiş ettiği işlerin icabettireceği tediyeler için Hükümet emrine Hazinece iki yüz elli milyon liraya kadar bir sermaye temin olunur. Mütedavil sermaye ile sabit sermaye ve teşkilat masrafı karşılıkları İcra Vekilleri Heyeti Kararıyla bu sermayeden tefrik edilir.

II - Hükümet tevzie tabi tutulacak mallardan satış bedelinin azami yüzde ikisini tevziat ve teşkilat masrafı olarak alabileceği gibi bu suretle toplanmış ve toplanacak paralardan tevzi işlerinde çalışanlara İcra Vekilleri Heyetince tesbit edilecek miktar ve esaslar dairesinde ikramiye ve fazla mesai ücreti ödemeye de salahiyyetlidir.

Madde 44 – (Değişik: 30/1/1942 - 4180/1 md.)

Vekaletlerce bu kanuna müsteniden yapılacak işlerin ve kurulacak müesseselerin istilzam ettirdiği paralar İcra Vekilleri Heyeti kararıyla 43 üncü maddedeki sermayeden alakalı vekalet emrine verilir.

Madde 45 – Bu sermaye:

A - Bütçeye konulacak tahsisat ile,

B - Hazinece verilecek avanslarla,

C - Bankadan temin edilecek kredilerle,

Ç - İcra Vekilleri Heyeti kararı üzerine Ziraat Bankasınca ihraç ve Hazinece kefalet edilecek bono veya tahvillerle temin edilir.

Madde 46 – Bu sermaye ile yapılan bütün muamelelerde hususi hukuk hükümleri caridir.

Bu sermaye üzerinde suç işliyenler hakkında Devlet malları aleyhinde suç işleyenler hakkındaki cezai hükümler tatbik edilir.

Madde 47 – (Değişik: 30/1/1942 - 4180/1 md.)

I - Bu sermaye hesapları Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasında temerküz ettirilir, veznedarlık işleri de bu banka tarafından yapılır. İcra Vekilleri Heyetince verilecek karara göre alakadar daire, teşekkül veya müesseseler, hesaplarının müsbit evrakını veya tasdikli suretlerini veyahut yalnız aylık mizanlarla sene sonlarındaki bilançolarını Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasına gönderirler.

II - Bu kanun hükümleri dairesinde ittihaz olunan kararlara müsteniden yapılan her nevi tediyat ve tahsilat T.C. Ziraat Bankasında taallük ettiği vekalet için açılan hususi hesaplarda gösterilir. Kadro ve idare masrafları ayrıca bir cetvelde irae olunur.

Madde 48 – Her takvim senesine ait muamelelerin sene gayesi itibariyle bir bilançosu tanzim edilir. Bu bilançoya karü zarar hesabının ve teşkilat ve tesisat masraflarına ait hesabın fasıl ve madde itibariyle müfredatını natik cetvellerle bilançonun aktif ve pasifine ait envanterler rabtolunur.

Madde 49 – Sermaye ve karü zarar hesaplariyle üçüncü şahıslara ve işin mahiyeti icabında her nevi kıymet hareketlerine mütaallik hesaplar, Ziraat Bankasınca tanzim ve Maliye Vekaletince tasdik olunacak bir muhasebe usulüne bağlanır.

Defterler, Ticaret Kanunu hükümleri dairesinde Ziraat Bankasınca tutulur.

Bu hususta bankaca ihtiyar edilecek maaş ve masraflar yukarıki maddede teşkilat için tefrik edilmiş olan paradan tesviye olunur.

Madde 50 – (Değişik: 30/1/1942 - 4180/1 md.)⁴

I - Bu sermayeden sarfedilecek paralar, Muhasebei Umumiye ve Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunları hükümlerine ve Divanı Muhasebatın murakabesine tabi değildir.

II - Bu kanunun tatbik mevkiinde bulunduğu müddet zarfında resmi daire ve müesseselerin (Belediye ve sermayesinin nısfından fazlasına Devletin veya Devlet teşekkül ve müesseselerinin iştirak ettiği ticari teşekküller dahil) yekdiğeriyle olan alım ve satım muamelelerinde Artırma, Eksiltme ve İhale Kanununun hükümleri İcra Vekilleri Heyetinin kararıyle tamamen veya kısmen tatbik edilmeyebilir.

III - 31 inci maddenin VI ncı fıkrası mucibince verilecek vesikalarla bu kanunun tatbikına memur makamlara gönderilecek şikayet ve ihbarlar ve 47 inci maddede zikredilen müsbit evrakın suretleri ve umumi hesap vaziyetleri damga resminden ve sair rüsum ve vergilerden muaftır.

IV - Bu kanuna göre kurulmuş teşkilat ve müesseselere karşı taahhüdatta bulunan mütaahhitlerle bu mütaahhitlere karşı derece derece taahhüdatta bulunmuş ve bulunacak olanlar hakkında 2395 sayılı Kazanç Vergisi Kanununun sekizinci maddesinin muaddel birinci fıkrasıyle 33 üncü maddesi ve 74 üncü maddesinin B fıkrası hükümleri tatbik olunmaz. Bu taahhüt işleri hakkında Kazanç Vergisi Kanununun umumi hükümleri caridir.

Madde 51 – (Değişik: 14/6/1946 - 4945/1 md.)

Bu kanun gereğince yapılacak işlere ait hesaplar 3460 sayılı kanunla kurulan Umumi Murakabe Heyeti tarafından incelenir.

Şu kadar ki her yılın bilançosu ve Umumi Murakabe Heyeti raporu işlerle ilgili Bakanlığın mütalaasıyle birlikte hesabın taallük ettiği yılın sonundan itibaren en geç bir yıl içinde Başbakanlıkça Büyük Millet Meclisine gönderilir. Bu bilançonun Büyük Millet Meclisince onanması ilgililerin ibrasını tazammun eder.

⁴ Bu maddenin uygulanması ile ilgili olarak 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kanunun 81 inci maddesine ve 28/12/2004 tarihli ve 5277 sayılı 2005 Mali Yılı Bütçe Kanununun 37 nci maddesine bakınız.

Madde 52 – Bu kanunun tatbikına ihtiyaç kalmadığına üçüncü madde mucibince karar verilip ilan edilmesini mütaakıp Ziraat Bankasınca bu sermaye ile yapılan muamelelerin tasfiyesine başlanır. Tasfiye neticeleri Hazineye devredilir. Vukuu tesbit edilecek zararlar Maliye Vekaleti bütçesine konacak tahsisattan mahsup edilir. Tasfiye bilançoları 51 inci madde hükmüne tevfikân Büyük Millet Meclisine takdim olunur.

BEŞİNCİ FASIL

Ceza hükümleri

Madde 53 – (Değişik: 6/6/1956 - 6731/1 md.)

I - a) Yedinci madde mucibince yapılacak kontrole ve lazım gelen faaliyete sevk kararına muhalefet edenler;

b) 8 inci maddeye müsteniden sanayi ve maadin müesseseleri hakkında Hükümetçe veya tavzif edilen müessese veya teşekküllerce istenilen malûmatı vaktinde tam ve doğru olarak vermiyenler ve müttehaz karara riayet etmiyenler hakkında (2500) liradan (25000) liraya kadar ağır para cezası ve 6 aydan 4 seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

II - 9 uncu maddede yazılı ücretli iş mükellefiyetine riayet etmiyenler, alacakları günlük ücretin üç mislinden on misline kadar ağır para cezasına mahkûm edilir. Tekerrürü halinde evvelce verilen cezanın beş misli hükmolunur.

III - 10 uncu maddede yazılı sanayi ve maadin müesseselerindeki ve bu müesseselere bağlı olan veya Hükümetçe tayin edilen diğer iş yerlerindeki hizmeti mazeretsiz terkedenler hakkında (250) liradan (2500) liraya kadar ağır para cezası ve tekerrürü halinde (1000) liradan (5000) liraya kadar ağır para cezasiyle birlikte bir aydan altı aya kadar hapis cezası hükmolunur.

IV - a) 11 inci madde hükümlerine riayet etmiyenler hakkında (2500) liradan (25000) liraya kadar ağır para ve fiilin ağırlığı halinde ayrıca 6 aydan 3 seneye kadar hapis cezası ve her iki halde de suç mevzuunu teşkil eden malların aynı cinsten olup bu müesseselerde veya bu müesseselerin dükkan, mağaza, depo, ardiye ve sair yerlerdeki bakıyelerinin tamamının müsaderesine hükmolunur.

b) Hükümetçe şahsi ihtiyaç ve istihlak için tevzi edilen yiyecek ve giyecek maddeleri yukarki fıkra hükmünden müstesnadır.

c) Hükümetçe mubayaasına karar verilen maddeleri kaçırmak maksadına matuf olmaksızın müsaade alınmadan bulundukları yerlerden başka yerlere nakledenler hakkında (1000) liradan (5000) liraya kadar ağır para cezası verilir.

V - Bu kanuna göre Hükümetçe temin edilen krediyi tahsis edildiği işten başka bir yerde kullananlar hakkında (1000) liradan aşağı olmamak üzere, ağır para cezasiyle birlikte üç seneden beş seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

Temin olunan krediyi, tahsis edildiği işten başka bir yerde kullanan kimsenin temin ettiği menfaat az ise (500) liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezasiyle birlikte bir seneden üç seneye kadar hapis, pek az ise (100) liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezasiyle birlikte üç aydan bir seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

Şu kadar ki, bu bende göre hükmolunan para cezaları, maksat haricinde sarfedilen kredinin miktarından aşağı olamaz.

Madde 54 – (Değişik: 6/6/1956 - 6731/1 md.)

I - 14 üncü maddenin I numaralı bendi hükmüne göre elkonulan maddeyi veya yardımcı malzemeyi teslimden imtina edenler, saklayanlar, kaçırınlar, saklamaya yahut kaçırmaya teşebbüs edenler, satanlar, her ne suretle olursa olsun başkalarına devredenler, rehin edenler, bu fiillere yardım edenler veya bu fiilleri yaptıranlar hakkında (5 000) liradan (50 000) liraya kadar ağır para cezasıyla birlikte 3 seneden 5 seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

Suçta mevzu olan maddenin veya yardımcı malzemenin kıymeti az ise yukarda yazılı suçları işleyenler hakkında (1 000) liradan (20 000) liraya kadar ağır para cezasıyla birlikte bir seneden üç seneye kadar hapis cezası, pek az ise (500) liradan (10 000) liraya kadar ağır para cezasıyla birlikte 3 aydan bir seneye kadar hapis cezası hükmolunur. Bu bentte yazılı suçlara mevzu teşkil eden madde veya yardımcı malzemenin ve aynı cinsten olup dükkan, mağaza, depo, ardiye vesair yerlerdeki bakıyelerinin tamamının müsadere hükmolunur. Eğer bu madde ve yardımcı malzeme arama neticesinde alınarak Hükümetçe tesbit edilen mahallere sevk ve teslim edilmişse müsadere hükmü bunların emaneten yatırılan bedelleri hakkında tatbik olunur.

II - Birinci bentte yazılı suçlara mevzu madde toprak mahsulü olduğu takdirde, bu suçları işleyen müstahsiller hakkında tayin edilecek cezalar yarıya indirilerek hükmolunur ve bunlar hakkında müsadere hükmü tatbik edilmez. Arama neticesinde veya sair suretle elde edilen toprak mahsulü Hükümetçe tesbit edilen bedel ödenerek alınır. Elkonulan toprak mahsulünü hüküm katileşinceye kadar tamamen teslim eden müstahsiller hakkında bu fıkraya göre yarıya indirilerek tayin edilecek ağır para cezasının da yarısı hükmolunur ve hapis cezası verilmez.

III - 14 üncü maddenin IV numaralı bendine muhalefet edenler hakkında bu maddenin 1 inci bendinde yazılı ceza hükümleri tatbik olunur.

53 üncü maddenin IV üncü bendinin (b) fıkrası hükmü burada da caridir.

IV - 14 üncü maddenin II, III, V ve VI ncı bentleri hükümlerine riayet etmeyenler hakkında (500) liradan (10.000) liraya kadar ağır para ve 3 aydan bir seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

Madde 55 – (Değişik: 6/6/1956 - 6731/1 md.)

I - 15 inci maddeye göre Hükümetçe ittihaz olunan karara riayet etmeyenler hakkında (2.500) liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezası hükmolunur.

II - 17 nci maddeye göre Hükümetçe ittihaz olunan karara riayet etmeyenler hakkında (1.000) liradan (10.000) liraya kadar ağır para cezası hükmedilir ve suç mevzuunu teşkil eden mallar müsadere olunur.

III - 18 inci maddeye göre Hükümetçe itti haz olunan karara riayet etmiyenler hakkında bu maddenin 1 inci bendindeki ceza hükmolunur.

IV - 19 uncu maddenin V numaralı bendine göre Hükümetçe itti haz olunan karara riayet etmiyenler hakkında (250) liradan (2.500) liraya kadar ağır para cezası ve tekerrürü halinde (500) liradan (5.000) liraya kadar ağır para cezasıyla birlikte bir haftadan 3 aya kadar hapis cezası hükmolunur.

V - 20 nci maddenin birinci fıkrasına göre Hükümetçe itti haz olunan kararlara riayet etmiyenler hakkında (3.000) liradan (30.000) liraya kadar ağır para cezasıyla birlikte 1 seneden 3 seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

VI - a) 21 inci maddenin I inci bendine muhalefet edenlerle II nci bendinde yazılı maddeleri Hükümetçe itti haz olunan kararlara muhalif olarak satan ve satınalanlar, başkasına devir, imal veya nakledenler veya 21 inci maddenin III üncü bendine aykırı hareket edenler hakkında (5.000) liradan (50.000) liraya kadar ağır para ve 3 seneden 5 seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

b) 21 inci maddenin II nci bendi hükmüne tabi tutulan maddelerden şahsi ihtiyaç ve istihlak için olanlarının örf ve adetin cevaz verdiği miktarı tecavüz etmemek üzere alınması, kullanılması, imali, istihlaki, nakli ve kar temini maksadına matuf olmaksızın yardım hissiyle veya zaruret sebebiyle başkalarına devri yukarki hükümden müstesnadır.

c) 53 üncü maddenin IV üncü bendinin (b) fıkrası hükmü burada da tatbik olunur.

VII - 22 nci maddenin I inci fıkrası mucibince Hükümetçe itti haz olunan kararlara riayet etmiyenlerle 3 üncü fıkrasına muhalif olarak Hükümetçe yaptırılan stokları her hangi bir sebeple bulundukları yerlerden başka yerlere müsaade almaksızın nakledenler hakkında (2.500) liradan (25.000) liraya kadar ağır para ve 6 aydan 3 seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

VIII - 22 nci madde gereğince veya her ne suretle olursa olsun döviz, kredi, akreditifle teçhiz edilenler, bunları tahsis edildiği madde veya yerler için kullanmadıkları takdirde (5.000) liralardan (50.000) liraya kadar ağır para cezası ve 3 seneden 5 seneye kadar hapis cezasına mahkûm olurlar. Bu suretle getirilen malların ayrıca müsaderesine hükmolunur.

Şu kadar ki, verilecek para cezası tahsis edilen döviz, kredi veya akreditif miktarından aşağı olamaz.

IX - 22 nci maddenin 2 nci fıkrasına göre Hükümetçe veya tavzif edeceği müessese ve teşekküllerce yapılacak murakabeye muhalefet edenler veya her ne suretle olursa olsun bu murakabeyi güçleştirenler ile 3 üncü fıkrasına tevfikân Hükümet tarafından yaptırılan stokları alakadar makamların talimatı hilafına istihlak eden, kullanan veya her ne suretle olursa olsun elden çıkaranlar hakkında (5.000) liradan (50.000) liraya kadar ağır para ve 3 seneden 5 seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

Madde 56 – (Değişik: 6/6/1956 - 6731/1 md.)

I - 24 üncü maddenin I inci ve II nci bentlerine göre Hükümetçe yapılan teftiş ve murakabeye muhalefet edenler, ticari kredilerin, şirket veya kooperatiflerin faaliyetlerinin tahdit, takyit veya men'ine mütaallik olarak Hükümetçe ittihaz olunan kararlara riayet etmeyenler Hükümetin kararına muhalif olarak şirket veya kooperatifleri teşkil veya tescil ettiren ortaklar ve bu suçlara iştirak edenler hakkında (5.000) liradan (50.000) liraya kadar ağır para cezası hükmolunur. Tekerrürü halinde ağır para cezası üç misline çıkarılır.

Hükümetçe ittihaz olunan karara muhalif olarak teşekkül eden veya tescil ettirilen şirketler ve kooperatifler feshedilir ve tasfiyeye tabi tutulur.

II - 25 inci maddenin I inci, II nci ve III üncü bentlerinde yazılı stok yapmak memnuiyetine riayet etmeyenler hakkında (10.000) liradan aşağı olmamak üzere para ve 3 seneden 5 seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

III - 25 inci maddenin IV üncü bendinde yazılı mal biriktirmek memnuiyetine riayet etmeyenler hakkında (100) liradan (1.000) liraya kadar para cezası hükmolunur.

Stok yapılan miktar Hükümetçe müsaade edilen miktarın bir mislinden fazla ise maznun hakkında ayrıca 3 aydan 2 seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

IV - II nci ve III üncü bentlerde yazılı hallerde yapılmış olan stokların ve biriktirilmiş olan malların müsaderesine hükmolunur.

V - 28 inci maddede yazılı ilana rağmen muhik sebep olmaksızın malını gümrükten çekmeyenler hakkında (5.000) liradan (50.000) liraya kadar ağır para cezasıyla birlikte 3 seneden 5 seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

Hükümetçe gümrükten çekilerek müracaatları üzerine sahiplerine verilen malları Hükümetin gösterdiği yerlere veya ihtiyaç sahiplerine satmayanlar veya tam olarak teslimden imtina edenler hakkında (10.000) liradan (50.000) liraya kadar ağır para cezasıyla birlikte 3 seneden 5 seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

VI - 29 uncu maddenin I inci bendi mucibince ithal veya ihraç maddelerinin Hükümetçe tesbit edilen fiyatlarına riayet etmeyenler hakkında bir seneden 3 seneye kadar hapis cezasıyla birlikte tesbit edilen ithal ve ihraç fiyatlarıyla satış veya mubayaanın yapıldığı fiyatlar arasındaki fark tutarının on misli ağır para cezası hükmedilir. Tekerrürü halinde cezalar iki kat olarak verilir.

VII - 31 inci maddenin X numaralı bendinin 1 inci ve 2 nci fıkralarında yazılı yasağa riayet etmeyenlere (500) liradan (5.000) liraya kadar ağır para cezası ve 6 aydan 3 seneye kadar hapis cezası verilir.

Madde 57 – (Değişik: 6/6/1956 - 6731/1 md.)

I - 31 inci maddenin II nci, III üncü, VIII inci ve IX uncu bentleriyle X uncu bendinin üçüncü fıkrasında ve XI inci bendinde yazılı suçlarla 32 nci maddede yazılı suçları işleyenler, işlemeye teşebbüs edenler, bu fiillere iştirak edenler veya bu fiilleri yaptıranlar hakkında 10 seneden 30 seneye kadar ağır hapis ve (10.000) liradan (30.000) liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

II - Birinci bentte yazılı suçların işlenmesinden doğan veya doğabilecek olan zarar, malın yahut temin edilen veya temini kasdolunan gayrimuhik menfaatin miktar ve mahiyetine göre hafif ise faili hakkında 3 seneden 10 seneye kadar ağır hapis cezası ile birlikte (5.000) liradan (20.000) liraya kadar ağır para cezası ve pek hafif ise 1 seneden 3 seneye kadar ağır hapis cezası ile birlikte (1.000) liradan (10.000) liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Fiilin hata veya zühul eseri olduğu anlaşıldığı takdirde yalnız para cezası hükmolunur.

III - I inci ve II nci bentlerde yazılı hallerde failin dükkan, mağaza, ticarethane, fabrika, imalathane ve benzeri ticari ve sınai faaliyetleri ve hissesine münhasır olmak üzere iştiraklerinin İcra ve İflas Kanunu hükümlerine tevfiikan tasfiyesine ve artacak kısmın müsaderesine ve 3 seneden 15 seneye kadar ticaretten men'ine de hükmolunur.

Mahkemece muvazaaya kanaat getirildiği takdirde failin 1 sene içinde devrettiği malların da müsaderesine hükmolunur.

Bu bendin tatbikını icabettiren hallerde tahkikata başlanır başlanmaz maznunun yukarda tadadolunan yerlerde bulunan malları üzerine derhal ihtiyati tedbir ve alacakları üzerine de ihtiyati haciz vaz olunur.

II nci bendin son fıkrasındaki ahvalde bu bent hükmü tatbik edilmez.

IV - 31 inci maddenin II nci ve III üncü bentleriyle 32 nci maddede yazılı suçlar, ticari faaliyetleri ve kazançları mahdut olan köy ve mahalle bakkalları, seyyar satıcılar ve bunlara mümasil küçük tacir ve esnaf ve tellallar veya bir hizmet veya sanat veya emek karşılığında ücret alanlar tarafından işlenirse bunlar hak kında 3 aydan 2 seneye kadar hapis ve (1.000) liradan (5.000) liraya kadar ağır para cezası hükmolunur. Ayrıca 3 aydan 1 seneye kadar ticaretten men'ine ve bu kadar müddetle dükkanının kapatılmasına da hükmolunur. Tekerrüründe hükmolunacak hapis cezası 1 seneden ve ağır para cezası (2.500) liradan aşağı olamaz.

31 inci maddenin IX uncu bendine göre kar hadlerine tabi malların haklı sebep olmaksızın satışa arzedilmemesi veya satışından imtina edilmesi, saklanması, kaçırılması veya satılmadığı halde satılmış gibi beyan edilmesi hallerinde fiilin vehametine göre 1 aydan 1 seneye kadar hapis ve (250) liradan (5.000) liraya kadar ağır para cezası verilir.

V - Bu maddenin I ve II nci bentlerinde yazılı suçlardan dolayı tevkif edilenlerin fabrika, imalathane, dükkan, mağaza, ticarethane ve mümasili yerlerde bulunan ve piyasada darlığı hissedilen veya çabuk bozulur mallardan olduğu anlaşılan maddelerin tasfiyeye memur edilecek kimseler tarafından derhal satışı veya tevzie tabi mallardan ise tevzi işleriyle tavzif olunan alakalı makamlara teslimi yapılır ve bedelleri VI ncı bent gereğince muamele yapılmak üzere Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasına veya malsandığına yatırılır.

Bu husustaki karar hazırlık tahkikatı sırasında sulh ceza hakimi ve dava açılmış ise davayı rüyet eden mahkeme tarafından verilir.

VI - 31 ve 32 nci maddelerde yazılı suçları işliyenlere müşteri tarafından bir para ödenmişse talebedildiği takdirde bu para derhal müşteriye iade edilir ve mal zaptolunur. Numunesinin alınması mümkün olan malların numunesi alındıktan sonra bakıyesi müşteriye teslim olunur. Suç mevzuu olan malın satıcı tarafından talebedilen bedeli henüz ödenmemişse

müşteriden, ödenmişse suçludan alınır. Her iki halde de mal bedeli Ziraat Bankası şubesine ve bulunmıyan yerlerde malsandığına emaneten teslim olunur. Mahkeme sonunda, satılan malın bedeli yüksek olduğu tesbit edilirse fark re'sen müşteriye verilir ve artanı müsadere olunur. Satıcı beraat ettiği takdirde bankaya veya mal sandığına yatırılan mal bedelinin tamamı kendisine verilir.

VII - 31 inci maddenin IV üncü bendi hükmüne riayet etmeyenler hakkında 1 seneden 3 seneye kadar hapis ve (5.000) liradan (25.000) liraya kadar ağır para cezası ile birlikte o kadar müddetle dükkan, mağaza ve ticarethanesinin kapatılmasına ve ticaretten men'ine hükmolunur.

Bu bendin 1 inci fıkrasında yazılı suça mevzu olan faturanın taallük ettiği malın değeri hafif ise hapis ve para cezaları yarıya indirilir.

Faturanın taallük ettiği malın değeri pek hafif ise veya bu suç ticari faaliyetleri ve kazançları mahdud olan köy ve mahalle bakkalları, seyyar satıcılar ve bunlara mümasil küçük tacir, esnaf ve tellallar tarafından işlenirse üç aydan iki seneye kadar hapis ve (1.000) liradan (5.000) liraya kadar ağır para cezasıyla birlikte o kadar müddetle ticaretten men'ine ve varsa dükkanının kapatılmasına hükmolunur.

VIII - 31 inci maddenin V inci bendinde yazılı mecburiyete riayet etmeyenler hakkında (250) liradan (1.000) liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

IX - 31 inci maddenin VI ncı bendi hükmüne riayet etmeyenler hakkında (500) liradan (5.000) liraya kadar ağır para cezasına ve bir haftadan bir aya kadar dükkan, mağaza ve ticarethanesinin kapatılmasına ve aynı müddetle failin ticaretten men'ine hükmolunur.

X - 31 inci maddenin VII nci bendinde yazılı mecburiyetlere riayet etmeyenler hakkında üç aydan iki seneye kadar hapis ve (1.000) liradan (5.000) liraya kadar ağır para cezası ve 3 aydan 1 seneye kadar ticaretten men'ine ve bu kadar müddetle dükkan, mağaza ve benzeri satış yerlerinin kapatılmasına da hükmolunur.

Şu kadar ki, fiilin hata veya zühul eseri olduğu anlaşıldığı takdirde yalnız para cezası verilir.

XI - Yukardaki bentlerde yazılı ticaretten men'i ile dükkan, mağaza ve benzeri satış yerlerinin kapatılması cezası bu dükkan, mağaza ve benzeri satış yerlerinin bulunduğu mevki için hayati ehemmiyeti haiz olması halinde verilmez.

Madde 58 – (Değişik: 6/6/1956 - 6731/1 md.)

I - 34 üncü madde mucibince kurulan birliklere girmiyen veya girdikten sonra kendiliğinden çıkan yahut birlik statüsüne göre çıkarılan tacirler ve sanayi erbabı bu birliklere girmedikçe veya tekrar alınmadıkça, birliklerin mevzuu olan işlerle iştigalden memnurdurlar. Bu memnuiyete rağmen bu birliklerin mevzuu olan işlerle doğrudan doğruya veya bilvasıta iştigal edenler hakkında 3 aydan 2 seneye kadar hapis ve (2.500) liradan (25.000) liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

II - 36 ncı maddenin I inci bendine göre deniz nakil vasıtalarının çalışması hakkında Hükümetçe ittihaz edilen karara muhalefet edenler veya ettirenler veya bu fiillere yardım edenler hakkında (1.000) liradan (10.000) liraya kadar ağır para ve bir seneden beş seneye kadar hapis cezası hükmolunur. Bu fiilin işlenmesinden tevellüdeden veya edebilecek olan zarar hafif ise yukardaki suçları işliyenler hakkında (250) liradan (2.500) liraya kadar ağır para ve 3 aydan 1 seneye kadar hapis, pek hafif ise (100) liradan (1.000) liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

III - 36 ncı maddenin I inci bendine göre kara nakil vasıtalarının çalıştırılması hakkında Hükümetçe ittihaz edilen kararlara muhalefet edenler hakkında bir aydan altı aya kadar hapis ve (250) liradan (2.500) liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

IV - 36 ncı maddenin I inci bendine göre seyrüseferin tanzim, tahdit veya men'i ve azami nakil ücretlerinin tayini hususunda Hükümetçe ittihaz olunan karara riayet etmiyenler hakkında (500) liradan (5.000) liraya kadar ağır para ve bir aydan altı aya kadar hapis cezası hükmolunur.

V - 36 ncı maddenin I inci bendine göre lüzum görülen yerlerde çalıştırılmasına karar verilen hususi nakil vasıtalarında çalışanların kabule şayan mazeretleri olmaksızın işlerini terketmelerinin memnuiyeti hakkında Hükümetçe ittihaz olunan karara riayet etmiyenler alacakları günlük ücretin beş mislinden 25 misline kadar ağır para cezasına mahkûm edilir.

VI - 36 ncı maddenin V inci bendi hükmüne riayet etmiyenler hakkında bir aydan üç aya kadar hapis ve (100) liradan (500) liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

VII - 36 ncı maddenin VI ncı bendi hükmüne muhalefet edenler hakkında (1.000) liradan aşağı olmamak üzere ağır para ve üç seneden 10 seneye kadar hapis cezası hükmolunur. Şu kadar ki 100 rüsum tonilatodan yukarı buhar ve motor ile işliyen gemilerde hükmolunacak ağır para cezası geminin rayiç kıymetinden aşağı olamaz.

VIII - 37 nci maddede yazılı zirai iş mükellefiyetine riayet etmiyenler hakkında alacakları günlük ücretin beş mislinden 25 misline kadar ağır para cezası hükmolunur. Tekerrürü halinde para cezasının iki misli ve ayrıca 15 günden iki aya kadar hapis cezası hükmolunur.

IX - Zirai iş mükellefiyeti tatbik eden bölgelerden sahibine kati lüzumu olmıyan her nevi ziraat vasıtalarından kira mukabilinde istifade edilmesi hakkında Hükümetçe ittihaz edilen kararlara riayet etmiyenler (100) liradan (500) liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Madde 59 – (Değişik: 6/6/1956 - 6731/1 md.)

I - 38 inci maddenin I inci bendinde yazılı zeriyaatın çeşit, nevi ve nispeti hakkında Hükümetçe ittihaz olunan karara muhalefet edenlere bir haftadan üç aya kadar hapis ve (500) liradan (5.000) liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

II - 38 inci maddenin I inci bendinde yazılı her hangi bir mahsulün ekiminin men'i hakkında Hükümetçe ittihaz olunan karara muhalefet edenlere (1.000) liradan (15.000) liraya kadar ağır para, altı aydan üç seneye kadar hapis cezası hükmolunur. Şu kadar ki, ekim sahası küçük ve ekilen mahsulün kıymeti az ise bu cezaların yarısına hükmolunur.

III - 38 inci maddenin I inci bendinde yazılı ziraatin ve hayvan yetiştirmenin usul ve istikametleri hakkında Hükümetçe ittihaz olunan kararlara riayet etmeyenlere (100) liradan (1.000) liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

IV - 38 inci maddenin II nci bendinde yazılı küçük ve büyük başhayvanları Hükümetçe ittihaz olunan kararlara muhalif olarak ticaret kasdiyle satınalanlar, satanlar, her hangi bir surette başkasına devredenler, nakledenler ve kesenler veya kesimi zaruri kılacak şekilde küçük ve büyük baş hayvanları sakatlıyanlar hakkında bir seneden üç seneye kadar hapis ve (5.000) liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezası, kıymetleri az olduğu takdirde altı aydan bir seneye kadar hapis ve (1.000) liradan (5.000) liraya kadar ağır para cezası, pek az ise (500) liradan (5.000) liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

V - 40 ıncı maddede yazılı araziye hububat ekmek ve ektirmek hakkında Hükümetçe ittihaz edilecek karara riayet etmeyenler hakkında bir aydan altı aya kadar hapis ve (250) liradan (2.500) liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

VI - 42 nci maddenin II nci bendi hükmüne riayet etmeyenler hakkında (100) liradan (1.000) liraya kadar ağır para cezası hükmolunur. řu kadar ki, tayin olunacak para cezası, tesbit edilen ihtiyaç haricinde kullanılan veya sarf ve istihlak edilen madde ve hayvanların bedelinden ve ödünç verilen paraların tutarından aşağı olamaz.

VII - 65 inci maddenin I inci bendi mucibince salahiyyetli memurlar tarafından istenilen malümatı vermiyen ve vesika ve defterleri göstermiyenler ve kendileri hazır bulunmasalar bile bu defter ve vesikaları kontrol etmek üzere gelen memurların derhal tetkik edebileceği şekilde fabrika, imalathane, müessese, ticarethane, dükkan, mağaza ve mümassili yerlerde hazır bulundurmıyan müessese sahipleri veya vekilleri veya bu yerlerin mesul müdürleri hakkında üç aydan iki seneye kadar hapis ve (2.500) liradan (25.000) liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Kontrola gelen memur defter ve vesikaları bulamadığı takdirde mahkeme kararına hacet kalmaksızın bu yerleri kapatır. Tanzim edeceği evrakı derhal Cumhuriyet Müddeiumumiliđine tevdi eder.

Defter ve vesikalar bir ay içinde mahkemeye ibraz edilmediđi takdirde kapatma devam etmekle beraber bu kanunun 57 nci maddesinin III ve V inci bentlerine tevfiikan fabrika, imalathane, ticarethane, dükkan, mağaza ve mümasili müesseselerin tasfiyesine hükmolunur.

Madde 60 – Bu kanuna göre hükmedilen cezalar tecil edilemez.

Madde 61 – Bu kanunda yazılı suçlar için Türk Ceza Kanuniyle diğer kanunlarda daha ağır ceza hükümleri bulunduğu takdirde o cezalar hükmolunur.

Madde 62 – (Değişik: 3/8/1944 - 4648/1 md.)

55 inci maddenin 6 ve 7 nci fıkralarıyla 56 ncı maddenin 4, 5 ve 6 ncı fıkralarında ve 57 nci maddede ve 58 inci maddenin 1 inci fıkrasında yazılı suçların failleri hakkında hükmolunacak para cezalarından dolayı bunların çalıştıkları ticaret veya sanayi müessesesi veya sair hükmi şahıslar halen ve müteselsilen mesuldürler.

Madde 63 – (Değişik: 6/6/1956 - 6731/1 md.)

Bu Kanuna göre verilip katileşen hükümlerin hulasaları, masrafı mahkûma ait olmak üzere gazetelerde ve 57 nci madde ile 59 uncu maddenin VII nci bendine tevfikân mahkûmiyet ve yapılan muamelelerin ayrıca radyo ile de neşir ve ilanına hükmolunur. Ancak, mevzuu itibariyle neşrinde fayda tasavvur olunmıyan seyyar satıcıların ve sair küçük tacirlerin işledikleri basit suçlara veya iş mükellefiyetine riayet etmiyenlere taallük eden hükümler mahkeme kararıyla neşirden istisna edilebilir. Fer'i ceza olan dükkan, mağaza ve ticarethanenin kapatılması hakkındaki hükümlerin hulasaları büyük harflerle yazılarak dükkan ve mağaza ve ticarethanenin göze çarpan yerine yapıştırılır.

Madde 64 – (Değişik: 3/8/1944 - 4648/1 md.)

I - Bu kanuna taallük eden işlerde vazife ve salahiyetlerini suistimal edenler veya bu suretle diğer bir suç işliyenler ve vazifede ihmal ve terahide bulunanlar hakkında Türk Ceza Kanunu ile diğer kanunlarda muayyen olan cezalar iki kat olarak hükmolunur.

II - Memur ve müstahdemlerin bu kanunun tatbıkı dolayısıyla işledikleri suçlardan veya bu kanunun tatbikiyle mükellef makam ve mahkemelerin emir ve taleplerini ve bu kanunla kendilerine mevdu takip ve tahkik vazifelerini ihmal veya suistimal etmelerinden dolayı haklarında yapılacak cezai takiplerde memurun muhakematına dair kanun hükümleri tatbik olunmaz.

Vali ve vali muavinleri, kaymakamlar ve belediye reisleri ve heyet halinde ittihaz ettikleri kararlardan dolayı belediye daimi encümen azaları ve merkezin emriyle tahkik ve teftiş için gönderilenler ikinci fıkra hükmünden müstesnadır.

III - Milli Korunma Kanununa taallük eden işlerde, iktisadi Devlet teşekkül ve müesseselerinin idare ve murakabe uzuvları ile memur ve müstahdemleri ve bu kanuna göre vazifelendirilen hususi hukuk hükümlerine tabi müesseselerin memur ve müstahdemleriyle bu müesseselerden hükmi şahsiyeti haiz olanlarının idare ve murakabe uzuvları, hakiki şahıslara ait olanlarının sahipleri ve müdürleri Devlet memuru gibi cezalandırılır.

Madde 65 – (Değişik: 6/6/1956 - 6731/1 md.)

I - Bu kanun hükümlerinin tatbıkında salahiyetli memurlara, lüzum görülen her türlü malûmatın verilmesi ve her nevi vesikaların ve defterlerin gösterilmesi mecburidir.

II - Bu memurlar, vazifelerinin ifası sırasında bu Kanunun cezalandırdığı fiillere muttali olduklarında, meşhut suçların Muhakeme Usulü Kanununun dördüncü maddesi hükümlerini tatbik ederler. Talep vukuunda zabıta makam ve memurları bu memurlara yardım etmeye mecburdurlar.

III - a) Bu kanunun tatbıkında salahiyetli ve vazifeli memurlar tehirinde mazarrat umulan hallerde her türlü mal konulan yerlerle, mağaza, dükkan, ticarethane, depo, ambar, samanlık gibi yerlerde arama yapabilirler.

b) Arama sırasında mahalli zabıta amir veya memurunun ayrıca huzuru şarttır. Arama sırasında aranılacak yerin ve malın sahibi veya zilyedleri ve bunlar bulunmazlarsa sırasıyla mümessilleri veya hısımlarından veya kendisiyle sakin olanlardan veyahut komşularından mümeyyiz biri hazır bulundurulur.

c) Köylerde yapılan aramalarda muhtar ile ihtiyar heyetinden biri ve muhtar bulunmadığı zaman ihtiyar heyetinden biri ile komşularından biri ve ihtiyar heyetinden kimse bulunmadığı zaman komşularından iki kişi hazır bulundurulur.

d) Gecikmesinde zarar görülen fevkalade haller müstesna olmak üzere meskenlerde gece arama yapılamaz.

e) Her arama neticesinde kanun hükümlerine muhalif olarak saklanmış veya saklanmak istenilmiş mallar zuhur ederse bu mallar alınarak Hükümetin evvelce tesbit etmiş olduğu mahallerde sevk ve teslim edilir. Ve bunlara elkonulduğu veya satıldığı hallerde bedelleri emaneten Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası şubelerine ve bulunmayan yerlerde malsandıklarına yatırılır. Bu suretle malları alınan hükmi ve hakiki şahıslar aleyhine Milli Korunma Kanununa tevfikân ayrıca cezai takibat yapılır.

f) Arama neticesinde kanun hükümlerine muhalif olarak saklanmış veya saklanmak istenilmiş mallar zuhur etsin etmesin, hazır bulunanların ayrı ayrı imzalarını ihtiva eden iki nüsha zabıt varakası derhal mahallinde tutulur. Eğer kanun hükümlerine muhalif olarak saklanmış veya saklanmaya teşebbüs edilen mallar zuhur etmişse bunların miktarı ve müfredatı ve o günkü hal ve vasıfları zabıt varakasında ayrı ayrı gösterilir. Arama neticesinde tutulan bu zabıt varakasının bir nüshası derhal mal sahiplerine veya zilyedlerine ve mal zuhur etmemişse aranılan yerin sahibine veya zilyedine verilir.

Madde 66 – (İptal: Anayasa Mahkemesinin 2/12/1963 tarihli ve E.: 1963/136, K.: 1963 - 285 sayılı Kararı ile.)

Madde 67 – (Değişik: 14/6/1946 - 4945/1 md.)

I - Adalet Bakanlığı lüzum görülen yerlerde, yiyicilikten, rüşvet alıp vermekten, ihtilas ve zimmete para geçirmekten, gerek doğrudan doğruya ve gerek memuriyet vazifesini suistimal suretiyle kaçakçılıktan ve resmen vuku bulan alım ve satımlara fesat karıştırmaktan ve Devlet Hariciyesine ait gizli evrakı veya şifreleri ifşa veya ifşaya sebebiyet vermekten ve bu cürümlere iştirak etmekten sanık olanlar haklarındaki davalarla 4237 sayılı kanun hükümlerine giren suçlara ve bu kanunda yazılı suçlar ile bu kanun hükmünce resmi evrak ve vesikalardan sayılan evrak ve vesikalar üzerinde işlenen suçlara, bu kanunun 64 üncü maddesinde yazılı memurların işledikleri suçlara taallük eden davaları ve bu davaların görüldüğü sırada işlenen yalan yere şahadet suçlarına mütaallik davaları görmek üzere Hakimler Kanununun her sınıf veya derecesindeki yargıçlardan müteşekkil olarak toplu veya tek yargıçlı Milli Korunma Mahkemeleri kurabilir.

II - Adalet Bakanlığı bu mahkemelere, 2 nci sınıfta bulunan ve Yargıtay'a aday gösterilmiş olan yargıçları terfian ve birinci sınıfta bulunan yargıçları naklen tayin edebileceği gibi kadrodaki her dereceden aylıklar karşılık tutulmak suretiyle daha aşağı derecelerdeki yargıçları da tayin edebilir. Bu mahkemenin lağvı halinde Yargıtay'a aday yargıçlardan bu mahkemelere terfian tayin olunanlardan açıkta kalanlar müktesep hakları mahfuz kalmak şartıyla ve kendi muvafakatlariyle 4 üncü derecedeki bir yargıçlığa da tayin olunabilirler.

III - Bu mahkemelerde görev alan yargıçların, savcılarının ve katiplerinin aylıkları bu kanunun 43 üncü maddesindeki sermayeden ödenir ve bu görevlerin devamı süresince de kendilerine yine bu sermayeden aylıklarından gayri Adalet Bakanlığınca tensip ve Başbakanca tasvip olunacak aylık maktu tazminat verilebilir.

IV - Bu mahkemelerin ilgası halinde 2556 sayılı Hakimler Kanununun 79 ve 80 inci maddeleri gereğince ilgililere verilecek aylıklar bu kanunun 43 üncü maddesindeki sermayeden ödenir.

V - Adalet Bakanlığı bu mahkemelerin kaza mıntakalarını, bu mahkemelerin kurulmadığı yerlerde bu kanuna göre vazifeli mahkemeyi tayin eder. Bu kanun hükmüne giren bütün suçların davasını bir mahkemede rüyet ettirebilir.

VI - Adalet Bakanlığı Milli Korunma mahkemelerinden ve bu mahkemelerin kurulmadığı yerlerde bu işlere bakmak üzere yetkili kılınan mahkemelerden verilen hükümleri tetkik etmek üzere bu maddenin 2 nci bendinde yazılı yargıçlardan Yargıtay'da özel bir daire teşkiline ve bu daireye lüzumu kadar raportör tayinine de yetkilidir. Bunların aylıkları 43 üncü maddedeki sermayeden ödenir. 4 üncü bent hükmü bunlar hakkında da uygulanır.

Madde 68 – (Değişik: 14/6/1946 - 4945/1 md.)

I - Bu kanuna göre kurulan veya bu kanunu tatbik ile vazifelendirilen mahkemeler Meşhut Suçların Muhakeme Usulü hakkındaki Kanunun usul hükümlerini tatbik ederler. Şu kadar ki savcının, Meşhut Suçların Muhakeme Usulü Kanununun 6 ncı maddesi uyarınca verdiği tutma kararı, sözü geçen kanunda yazılı muayyen mehiller içinde dava açılmadığı takdirde kendiliğinden hükümsüz kalır. Sanığın tutulmasına devam mecburiyeti bulunduğu hallerde genel hükümlere göre işlem yapılır.

II - Bu kanunla tekerrürden dolayı özel surette ceza tayin edilmiş olan hallerde tekerrür tabirinden maksat, hüküm katıleşlikten sonra aynı suçun tekrar işlenmesidir.

III - Bu kanunda yazılı suçlara teşebbüs halinde hilafına sarahat olmadığı takdirde genel hükümler uygulanır.

IV - Aynı cürüm kastı altında işlenmiş olan, muayyen bir cins malın mütaaddit şahıslara fazla fiyatla satılması veya aynı gayrimenkulün mütaaddit defalar kanunen muayyen miktardan fazlaya kiraya verilmesi gibi haller bir suç sayılır ve bu hallerde Türk Ceza Kanununun 80 inci maddesi hükmü uygulanır.

V - Bu kanuna göre toplu olarak kurulan Milli Korunma Mahkemelerince hükmolunan on beş güne kadar hapis ve 500 liraya kadar ağır para cezalarına taallük eden hükümler kati olup temyiz edilemez.

ALTINCI FASIL

Müteferrik hükümler

Madde 69 – (Değişik: 6/6/1956 - 6731/1 md.)

I - Bu kanun hükümleri dairesinde ittihaz edilecek karar ve muameleler hakkında kaza mercilerinden tehiri icra ve tedbiri ihtiyati kararları verilemez.

II - Bu kanunun tatbikatına mütaallik olarak kullanılan fatura ve her türlü evrak veya Hükümetçe istihlaki tahdit olunan maddelere mütaallik karne veya vesikalar, resmi evrak ve vesikalardan madudolup bunlar üzerinde işlenecek sahtekarlık cürümleri hakkında Türk Ceza Kanununun resmi evrak üzerinde işlenen sahtekarlık cürümlerine mütaallik hükümleri tatbik olunur.

III - Bu kanunda yazılı suçlarla irtikap, rüşvet alıp vermek, ihtilas, zimmete para geçirmek, gerek doğrudan doğruya ve gerekse memuriyet vazifesini suistimal suretiyle kaçakçılık, resmen vukubulan alım ve satımlara fesat karıştırmak, Devlet hariciyesine ait gizli evrakı veya şifreleri ifşa veya ifşaya sebebiyet vermek suçlarıyla 4237 sayılı kanunda yazılı suçları salahiyyetli merciler tarafından haber alınmadan evvel müsbit delilleriyle birlikte bu mercilere haber veren veya bu suçları fiilen meydana çıkaran kimselere aşağıda yazılı esaslar dairesinde ikramiye verilir.

Muhbire ikramiye verilebilmek için ihbarın, suç delillerinin elde edilmesine imkan verecek surette ve vaktinde yapılmış olması şarttır. Verilecek ikramiye, ihbarın mevzuuna dahil suçlardan dolayı hükmedilen para cezasıyla müsadere olunan malların satış kıymetinin % 25 ini tecavüz edemez. İkramiye para cezasının tahsilinden ve müsadere olunan malların satışından sonra verilir.

Suçun meydana çıkarılmasında büyük gayretleri sebkettiği tahkikatla sabit olan memurlar da yukarkı fıkrada yazılı ikramiyeden istifade ettirilir.

İhbarın mahiyeti hakkında suç teşkil etmedikçe muhbirin hüviyeti rızası olmadıkça açıklanmaz.

Muhbire ve memurlara verilecek ikramiyenin nispeti mahkemece re'sen takdir ve hükmolunur.

İkramiyeden istifade etmek yahut kendilerine veya başkalarına haksız sair menfaatler temin eylemek kastiyle suçsuz olduklarını bildikleri kimseler hakkında suç tasni ve ihbar edenler veya bu maksatlarla şantaj yapanlar hakkında kanunen muayyen cezalar üç misli olarak hükmolunur ve bu kabil suçların muhakemeleri de 67 nci maddeye göre kurulan veya salahiyyetli kılınan mahkemelerde görülür.

Madde 70 – Askerlik ve Milli Müdafaa mükellefiyeti kanunlarının, bu kanunun (41) inci maddesinde yazılı muafiyet müstesna olmak üzere diğer hükümleri mahfuzdur.

Ek Madde 1 – 9 – (Ek: 30/1/1942 - 4180/2 md.; Mülga: 3/8/1944 - 4648/2 md.)

Ek Madde 10 – (1/7/1948 - 5236 sayılı Kanunun 1 inci maddesi hükmü olup, ek maddeye çevrilerek numarası teselsül ettirilmiştir.)

3780 sayılı Milli Korunma Kanununun 3954 sayılı kanunla değiştirilen 16 ncı maddesinin 2 nci fıkrası hükümleri krom arama ruhsatnamesini haiz olanlara da uygulanır.

Geçici Madde 1 – (Ek: 6/6/1956 - 6731/1 md.)

Durumları 31 inci maddenin 8 inci bendine uymıyan hakiki ve hükmi şahıslar bu kanunun neşri tarihinden itibaren altı ay içinde bu mecburiyeti yerine getirmekle mükelleftirler.

Geçici Madde 2 – (Ek: 6/6/1956 - 6731/1 md.)

31 inci maddenin X uncu bendinin ikinci fıkrasında yazılı malların ticaretiyle işigal edenler kanunun neşri tarihinden itibaren üç ay içinde vaziyetlerini bu hükme intibak ettirmeye mecburdurlar.

Madde 71 – Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 72 – Bu kanun hükümlerini tatbika İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

**3780 SAYILI KANUNDA EK VE DEĞİŞİKLİK YAPAN MEVZUATIN
YÜRÜRLÜKTEN KALDIRDIĞI KANUN VE HÜKÜMLERİ
GÖSTERİR LİSTE**

Yürürlükten Kaldırılan Kanun veya Kanun Hükümleri	Yürürlükten Kaldıran Mevzuatın		
	Tarihi	Sayısı	Maddesi
18/1/1940 - 3780 sayılı Milli Korunma Kanununa; 30/1/1942 - 4180 sayılı Kanunla eklenen maddeler.	3/8/1944	4648	2
18/1/1940 - 3780 sayılı Milli Korunma Kanununun; 14/6/1946 - 4945 sayılı Kanunla değişik 66 ncı maddesi.	16/5/1951	5766	2
18/1/1940 - 3780 sayılı Milli Korunma Kanununun; 3/8/1944 - 4648 sayılı Kanunla değiştirilen 56 ncı maddesinin VIII inci bendi.	6/5/1953	6084	2
18/1/1940 - 3780 sayılı Milli Korunma Kanununun 30 uncu maddesi (gerek meskenlerde gerekse meskenlerden gayriyerlerde 1/6/1955 tarihinden itibaren).	24/12/1954	6444	1
18/1/1940 - 3780 sayılı Milli Korunma Kanununun 30 uncu maddesi ile 56 ncı maddesinin VII nci bendi ve bu maddeleri tadil veya ilga eden kanunlar.	18/5/1955	6570	17

**3780 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE**

Kanun No.	Farklı Tarihte Yürürlüğe Giren Maddeler	Yürürlüğe Giriş Tarihi
3954	5, 16, Ek Madde 10	28/12/1940
4156		23/12/1941
4180	18, 19, 25, 44, 47, 50, Ek Madde 1	3/2/1942
4648	2, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 20,21, 22, 24, 26, 27, 28, 29, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 42, 62, 64, Ek Madde 1	11/8/1944
4945	10, 32, 51, 67, 68	20/6/1946
5020		27/2/1947
5236	16, Ek Madde 10	8/7/1948
5766	2	24/5/1951
6084	2	1/6/1953
6444	1	30/12/1954
6731	31, 36, 43, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 63, 65, 69, Geçici Madde 1, Geçici Madde 2	11/6/1956

6751	6	30/6/1956
------	---	-----------